Convenţia europeană a drepturilor omului

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Convenţia europeană a Drepturilor Omului

amendată de Protocoalele nr. 11, 14 şi 15,

completată de Protocolul adiţional şi de Protocoalele nr. 4, 6, 7, 12, 13 şi 16

Textul Convenţiei este prezentat aşa cum a fost amendat în conformitate cu dispoziţiile Protocolului nr. 15 (STE nr. 213) începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 august 2021 şi a Protocolului nr. 14 (STE nr. 194) începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 iunie 2010. Textul Convenţiei fusese amendat anterior în conformitate cu dispoziţiile Protocolului nr. 3 (STE nr. 45), intrat în vigoare la 21 septembrie 1970, ale Protocolului nr. 5 (STE nr. 55), intrat în vigoare la 20 decembrie 1971 şi ale Protocolului nr. 8 (STE nr. 118), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1990. Textul Convenţiei conţinea în plus textul Protocolului nr. 2 (STE nr. 44) care, potrivit art 5 § 3, făcuse parte integrantă din Convenţie de la intrarea sa în vigoare la data de 21 septembrie 1970. Toate dispoziţiile amendate sau adăugate prin aceste Protocoale au fost înlocuite prin Protocolul nr. 11 (STE nr. 155), începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 noiembrie 1998. De la această această dată, Protocolul nr. 9 (STE nr. 140), intrat în vigoare la data de 1 octombrie 1994, a fost abrogat, iar Protocolul nr. 10 (STE nr. 146) a rămas fără obiect.

Doar versiunile în limbile engleză şi franceză ale Conventiei sunt oficiale. Această traducere nu reprezintă o versiune oficială a Convenţiei.

Curtea europeană a Drepturilor Omului
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int

CUPRINS

Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale 5

Protocolul adiţional 31

Protocolul nr. 4 34

Protocolul nr. 6 38

Protocolul nr. 7 42

Protocolul nr. 12 48

Protocolul nr. 13 52

Protocolul nr. 16 56

Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale

Roma, 4.XI.1950

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Considerând Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Naţiunilor Unite la 10 decembrie 1948 ;

Considerând că scopul acestei declaraţii este recunoaşterea şi aplicarea universală şi efectivă a drepturilor pe care ea le enunţă ;

Considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi şi că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea şi dezvoltarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale;

Reafirmând ataşamentul lor profund faţă de aceste libertăţi fundamentale care constituie temelia însăşi a justiţiei şi a păcii în lume şi a căror menţinere se bazează în mod esenţial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepţie comună şi un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg ;

Hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de acelaşi spirit şi având un patrimoniu comun de idealuri şi de tradiţii politice, de respect al libertăţii şi de preeminenţă a dreptului, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunţate în Declaraţia Universală ;

Afirmând că revine cu prioritate Înaltelor Părţi Contractante, în conformitate cu principiul subsidiarităţii, să garanteze respectarea drepturilor şi libertăţilor definite în prezenta Convenţie şi în Protocoalele sale şi că, în acest scop, beneficiază de o marjă de apreciere, sub supravegherea Curţii europene a Drepturilor Omului, înfiinţată prin prezenta Convenţie,

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Obligaţia de a respecta drepturile omului

Înaltele Părţi Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicţia lor drepturile şi libertăţile definite în Titlul I al prezentei Convenţii.

TITLUL I
DREPTURI ŞI LIBERTĂŢI

ARTICOLUL 2

Dreptul la viaţă

1. Dreptul la viaţă al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenţionat, decât în executarea unei sentinţe capitale pronunţate de un tribunal când infracţiunea este sancţionată cu această pedeapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forţă :

a. pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenţei ilegale ;

b. pentru a efectua o arestare legală sau a împiedica evadarea unei persoane legal deţinute ;

c. pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecţie.

ARTICOLUL 3

Interzicerea torturii

Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

ARTICOLUL 4

Interzicerea sclaviei şi a muncii forţate

1. Nimeni nu poate fi ţinut în sclavie sau în condiţii de aservire.

2. Nimeni nu poate fi constrâns să execute o muncă forţată sau obligatorie.

3. Nu se consideră „muncă forţată sau obligatorie" în sensul prezentului articol :

a. orice muncă impusă în mod normal unei persoane supuse detenţiei în condiţiile prevăzute de articolul 5 din prezenta Convenţie sau pe durata libertăţii condiţionate ;

b. orice serviciu cu caracter militar sau, în cazul celor care refuză serviciul militar din motive de conştiinţă în ţările în care acest lucru este recunoscut ca legitim, un alt serviciu în locul serviciului militar obligatoriu ;

c. orice serviciu impus în situaţii de criză sau de calamităţi care ameninţă viaţa sau bunăstarea comunităţii ;

d. orice muncă sau serviciu care fac parte din obligaţiile civice normale.

ARTICOLUL 5

Dreptul la libertate şi la siguranţă

1. Orice persoană are dreptul la libertate şi la siguranţă. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepţia următoarelor cazuri şi potrivit căilor legale :

a. dacă este deţinut legal pe baza condamnării pronunţate de către un tribunal competent ;

b. dacă a făcut obiectul unei arestări sau deţineri legale pentru nerespectarea unei hotărâri pronunţate de un tribunal, conform legii, ori în vederea garantării executării unei obligaţii prevăzute de lege ;

c. dacă a fost arestat sau reţinut în vederea aducerii sale în faţa autorităţii judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănui că a săvârşit o infracţiune sau când există motive temeinice ale necesităţii de a-l împiedica să săvârşească o infracţiune sau să fugă după săvârşirea acesteia ;

d. dacă este vorba de detenţia legală a unui minor, hotărâtă pentru educaţia sa sub supraveghere sau despre detenţia sa legală, în vederea aducerii sale în faţa autorităţii competente ;

e. dacă este vorba despre detenţia legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond ;

f. dacă este vorba despre arestarea sau detenţia legală unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

2. Orice persoană arestată trebuie să fie informată, în cel mai scurt termen şi într-o limbă pe care o înţelege, asupra motivelor arestării sale şi asupra oricărei acuzaţii aduse împotriva sa.

3. Orice persoană arestată sau deţinută în condiţiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuţiilor judiciare şi are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanţii care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenţie are dreptul să introducă recurs în faţa unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalităţii detenţiei sale şi să dispună eliberarea sa dacă detenţia este ilegală.

5. Orice persoană, victimă a unei arestări sau deţineri în condiţii contrare dispoziţiilor acestui articol, are dreptul la reparaţii.

ARTICOLUL 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunţată în mod public, dar accesul în sala de şedinţă poate fi interzis presei şi publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părţi a acestuia, în interesul moralităţii, al ordinii publice ori al securităţii naţionale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecţia vieţii private a părţilor la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanţă când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiţiei.

2. Orice persoană acuzată de o infracţiune este prezumată nevinovată până ce vinovăţia sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înţelege şi în mod amănunţit, despre natura şi cauza acuzaţiei aduse împotriva sa ;

b. să dispună de timpul şi de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale ;

c. să se apere el însuşi sau să fie asistat de un apărător ales de el şi, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării

unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer ;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării ;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

ARTICOLUL 7

Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

ARTICOLUL 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

ARTICOLUL 9

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

1. Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie ; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora.

ARTICOLUL 10

Libertatea de exprimare

1. Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

ARTICOLUL 11

Libertatea de întrunire şi de asociere

1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire paşnică şi la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alţii sindicate şi de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea naţională, siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii, a moralei ori a drepturilor şi a libertăţilor altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forţelor armate, ai poliţiei sau ai administraţiei de stat.

ARTICOLUL 12

Dreptul la căsătorie

Începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul şi femeia au dreptul de a se căsători şi de a întemeia o familie conform legislaţiei naţionale ce reglementează exercitarea acestui drept.

ARTICOLUL 13

Dreptul la un remediu efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta Convenţie au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

ARTICOLUL 14

Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor şi libertăţilor recunoscute de prezenta Convenţie trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine naţională sau socială, apartenenţă la o minoritate naţională, avere, naştere sau orice altă situaţie.

ARTICOLUL 15

Derogarea în caz de stare de urgenţă

1. În caz de război sau de alt pericol public ce ameninţă viaţa naţiunii, orice Înaltă Parte Contractantă poate lua măsuri care derogă de la obligaţiile prevăzute de prezenta Convenţie, în măsura strictă în care situaţia o impune şi cu condiţia ca aceste măsuri să nu fie în contradicţie cu alte obligaţii care decurg din dreptul internaţional.

2. Dispoziţia precedentă nu permite nicio derogare de la articolul 2, cu excepţia cazului de deces rezultând din acte licite de război, şi nici de la articolele 3, 4 (paragraful1) şi 7.

3. Orice Înaltă Parte Contractantă ce exercită acest drept de derogare îl informează pe deplin pe Secretarul General al Consiliului Europei cu privire la măsurile luate şi la motivele care le-au determinat. Aceasta trebuie, de asemenea, să informeze Secretarul General al Consiliului Europei şi asupra datei la care aceste măsuri au încetat a fi în vigoare şi dispoziţiile Convenţiei devin din nou deplin aplicabile.

ARTICOLUL 16

Restricţiile activităţii politice a străinilor

Nicio dispoziţie a articolelor 10, 11 şi 14 nu poate fi considerată ca interzicând Înaltelor Părţi Contractante să impună restrângeri activităţii politice a străinilor.

ARTICOLUL 17

Interzicerea abuzului de drept

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.

ARTICOLUL 18

Limitarea folosirilor restrângerilor drepturilor

Restricțiile care, în termenii prezentei Convenții, sunt aduse respectivelor drepturi și libertăți, nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute.

TITLUL II
CURTEA EUROPEANĂ
A DREPTURILOR OMULUI

ARTICOLUL 19

Înființarea Curții

Pentru a asigura respectarea angajamentelor ce decurg pentru Înaltele Părți Contractante din prezenta Convenție și din Protocoalele sale, se înființează o Curte europeană a Drepturilor Omului, numită în continuare „Curtea". Aceasta va funcționa permanent.

ARTICOLUL 20

Numărul judecătorilor

Curtea se compune dintr-un număr de judecători egal cu cel al Înaltelor Părți Contractante.

ARTICOLUL 21

Condițiile exercitării funcțiilor

1. Judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească cerințele exercitării unor înalte funcții judiciare sau să fie jurisconsulți cu o competență recunoscută.

2. Candidații trebuie să aibă mai puțin de 65 de ani la data până la care lista de trei candidați trebuie prezentată Adunării parlamentare, în virtutea articolului 22.

3. Judecătorii își exercită mandatul cu titlu individual.

4. Pe durata mandatului lor, judecătorii nu pot exercita nicio activitate incompatibilă cu cerințele de independență, imparțialitate sau disponibilitate impuse de o activitate cu caracter permanent; orice problemă ridicată în aplicarea acestui paragraf este soluționată de către Curte.

ARTICOLUL 22

Alegerea judecătorilor

Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară în numele fiecărei Înalte Părți Contractante, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați prezentați de Înalta Parte Contractantă.

ARTICOLUL 23

Durata mandatului și revocarea

1. Judecătorii sunt aleși pentru o perioadă de nouă ani. Ei nu pot fi realeși.

2. Judecătorii rămân în funcție până la înlocuirea lor. Ei continuă totuși să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.

3. Un judecător nu poate fi revocat din funcție decât dacă ceilalți judecători decid, cu o majoritate de două treimi, că el nu mai corespunde condițiilor cerute.

ARTICOLUL 24

Grefa și raportorii

1. Curtea dispune de o grefă ale cărei sarcini și organizare sunt stabilite prin regulamentul Curții.

2. Atunci când se pronunță în complet de judecător unic, Curtea este asistată de raportori care își exercită funcțiile sub autoritatea Președintelui Curții. Raportorii fac parte din grefa Curții.

ARTICOLUL 25

Adunarea plenară

Curtea, reunită în Adunarea plenară,

a. alege, pentru o durată de trei ani, pe președintele său și pe unul sau doi vicepreședinți ; ei pot fi realeși ;

b. constituie Camere pentru o perioadă determinată ;

c. alege președinții Camerelor Curții, care pot fi realeși ;

d. adoptă regulamentul Curții ;

e. alege grefierul și pe unul sau mai mulți grefieri adjuncți ;

f. formulează orice cerere în virtutea articolului 26 paragraful 2.

ARTICOLUL 26

Judecătorul unic, Comitetele, Camerele și Marea Cameră

1. Pentru examinarea cauzelor prezentate, Curtea își desfășoară activitatea în complete de judecător unic, Comitete de trei judecători, Camere de șapte judecători și într-o Mare Cameră de șaptesprezece judecători. Camerele Curții constituie comitetele pentru o perioadă determinată.

2. La cererea Adunării generale a Curții, Comitetul de Miniștri poate reduce la cinci numărul judecătorilor Camerei, prin decizie unanimă și pentru o perioadă determinată.

3. Judecătorul unic nu poate examina nicio cerere introdusă împotriva Înaltei Părți Contractante în numele căreia a fost ales.

4. Judecătorul ales în numele unui stat parte la litigiu este membru de drept al Camerei și al Marii Camere ; în cazul absenței acestui judecător sau când el nu-și poate desfășura activitatea, acest stat parte desemnează o persoană care să activeze în calitate de judecător.

5. Din Marea Cameră fac totodată parte președintele Curții, vicepreședinții, președinții Camerelor și alți judecători desemnați conform regulamentului Curții. Când cauza este deferită Marii Camere în virtutea articolului 43, niciun judecător al Camerei care a pronunțat hotărârea nu poate face parte din Marea Cameră, cu excepția președintelui Camerei și a judecătorului care a participat în numele Înaltei Părți Contractante interesate.

ARTICOLUL 27

Competența judecătorului unic

1. Judecătorul unic poate declara inadmisibilă sau poate radia de pe rol o cerere introdusă în virtutea articolului 34, atunci când o astfel de decizie poate fi adoptată fără o examinare complementară.

2. Decizia este definitivă.

3. Dacă judecătorul unic nu declară inadmisibilă sau nu radiază de pe rol o cerere, acesta o transmite unui Comitet sau unei Camere pentru o examinare suplimentară.

ARTICOLUL 28

Competenţa comitetelor

1. Un Comitet sesizat cu o cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34 poate, prin vot unanim,

   a. să o declare inadmisibilă sau să o radieze de pe rol, atunci când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară ;

   b. să o declare admisibilă şi să adopte simultan o hotărâre asupra fondului cauzei, atunci când problema interpretării şi aplicării Convenţiei şi a Protocoalelor sale în cauza respectivă se înscrie într-o jurisprudenţă bine definită a Curţii ;

2. Deciziile şi hotărârile Curţii prevăzute în paragraful 1 sunt definitive.

3. Dacă judecătorul ales în numele unei Înalte Părţi Contractante, parte în litigiu, nu este membru al Comitetului, el poate fi solicitat de către Comitet, în orice stadiu al procedurii, să participe în locul unui membru, având-se în vedere toţi factorii pertinenţi, inclusiv dacă Înalta Parte Contractantă a contestat aplicarea dispoziţiilor paragrafului 1 b.

ARTICOLUL 29

Decizii ale Camerelor asupra admisibilităţii şi fondului

1. Dacă nicio decizie nu a fost luată în virtutea articolelor 27 şi 28 şi nicio hotărâre nu a fost pronunţată în virtutea articolului 28, o Cameră se poate pronunţa asupra admisibilităţii şi a fondului cererilor individuale introduse în virtutea articolului 34.

2. O Cameră se pronunţă asupra admisibilităţii şi fondului cererilor interstatale introduse în virtutea articolului 33. În afara unei decizii contrare a Curţii în cazuri excepţionale, decizia asupra admisibilităţii este luată în mod separat.

ARTICOLUL 30

Desesizarea în favoarea Marii Camere

În cazul în care cererea prezentată unei Camere ridică o problemă gravă privind interpretarea Convenţiei sau a Protocoalelor sale, sau dacă soluţionarea unei cauze poate conduce la o contradicţie cu o hotărâre pronunţată anterior de Curte, Camera poate, atât timp cât nu a pronunţat hotărârea sa, să se desesizeze în favoarea Marii Camere.

ARTICOLUL 31

Atribuţii ale Marii Camere

Marea Cameră

   a. se pronunţă asupra cererilor introduse în virtutea articolului 33 sau 34, atunci când cauza i-a fost deferită de Cameră în virtutea articolului 30 sau deferită în virtutea articolului 43 ;

   b. se pronunţă asupra problemelor cu care Comitetul de Miniştri sesizează Curtea în virtutea articolului 46 paragraf 4 ; şi

   c. examinează cererile de aviz consultativ introduse în virtutea articolului 47.

ARTICOLUL 32

Competenţa Curţii

1. Competenţa Curţii acoperă toate problemele privind interpretarea şi aplicarea Convenţiei şi a Protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condiţiile prevăzute de articolele 33, 34, 46 şi 47.

2. În caz de contestare a competenţei sale, Curtea hotărăşte.

ARTICOLUL 33

Cauzele interstatale

Orice Înaltă Parte contractantă poate sesiza Curtea asupra oricărei pretinse încălcări a prevederilor Convenţiei şi ale Protocoalelor sale de către o altă Înaltă Parte Contractantă.

ARTICOLUL 34

Cereri individuale

Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică, organizaţie neguvernamentală sau grup de particulari care se pretind victime ale unei încălcări de către una dintre Înaltele Părţi Contractante a drepturilor recunoscute în Convenţie sau în Protocoalele sale. Înaltă Parte Contractantă se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exerciţiul eficace al acestui drept.

ARTICOLUL 35

Condiţiile de admisibilitate

1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, aşa cum se înţelege din principiile de drept internaţional general recunoscute, şi într-un termen de patru luni începând cu data deciziei interne definitive.

2. Curtea nu reţine nicio cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34, în cazul în care :

   a. ea este anonimă ; sau

   b. ea este în mod esenţial aceeaşi cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanţe internaţionale de anchetă sau de reglementare şi dacă nu conţine fapte noi.

3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea articolului 34, atunci când ea consideră că:

   a. ea este incompatibilă cu dispoziţiile Convenţiei sau ale Protocoalelor sale, în mod vădit nefondată sau abuzivă; sau

   b. reclamantul nu a suferit niciun prejudiciu important, cu excepţia cazului în care respectarea drepturilor omului garantate prin Convenţie şi Protocoalele sale impune o examinare a fondului cererii.

4. Curtea respinge orice cerere pe care o consideră inadmisibilă în aplicarea prezentului articol. Ea poate proceda astfel în orice stadiu al procedurii.

ARTICOLUL 36

Intervenţia terţilor

1. În orice cauză prezentată de un reclamant unei Camere sau Marii Camere, Înalta Parte Contractantă, al cărei cetăţean este reclamantul, are dreptul de a prezenta observaţii scrise şi de a lua parte la audieri.

2. În interesul bunei administrări a justiţiei, preşedintele Curţii poate invita orice înalta Parte Contractantă care nu este parte în cauză sau orice persoană interesată, alta decât reclamantul, să prezinte observaţii scrise sau să ia parte la audiere.

3. În orice cauză prezentată unei Camere sau Marii Camere, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei poate prezenta observaţii scrise sau participa la audieri.

ARTICOLUL 37

Radierea de pe rol

1. În orice stadiu al procedurii, Curtea poate decide radierea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanţele permit să se conchidă că :

   a. reclamantul nu doreşte să o mai menţină ; sau

   b. litigiul a fost soluţionat ; sau

c. din orice alt motiv constatat de Curte, continuarea examinării cererii nu se mai justifică.

Totuşi, Curtea continuă examinarea cererii dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenţie şi prin Protocoalele sale o impune.

2. Curtea poate hotărî reinscrierea pe rol a unei cereri atunci când ea consideră că împrejurările o justifică.

ARTICOLUL 38

Examinarea contradictorie a cauzei

Curtea examinează cauza conform principiului contradictorialităţii cu reprezentanţii părţilor şi, dacă este cazul, procedează la o anchetă pentru a cărei bună desfăşurare Înaltele Părţi Contractante asigură toate facilităţile necesare.

ARTICOLUL 39

Soluţionarea pe cale amiabilă

1. În orice etapă a procedurii, Curtea se poate pune la dispoziţia părţilor interesate în scopul soluţionării pe cale amiabilă a cauzei, respectând drepturile omului prevăzute de Convenţie şi Protocoalele sale.

2. Procedura descrisă la paragraful 1 este confidenţială.

3. În cazul soluţionării pe cale amiabilă, Curtea radiază cauza de pe rol printr-o decizie care se limitează la un rezumat al faptelor şi al soluţiei adoptate.

4. Această decizie este transmisă Comitetului de Miniştri, care supraveghează executarea clauzelor de soluţionare pe cale amiabilă, aşa cum acestea figurează în decizie.

ARTICOLUL 40

Audierea publică şi accesul la documente

1. Audierea este publică, în afara cazului în care Curtea nu decide altfel, motivat de circumstanţe excepţionale.

2. Documentele depuse la grefă sunt accesibile publicului, în afara cazului în care preşedintele Curţii nu decide altfel.

ARTICOLUL 41

Satisfacţie echitabilă

Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenţiei sau a Protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al Înaltei Părţi Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecinţelor acestei încălcări, Curtea acordă părţii lezate, dacă este cazul, o satisfacţie echitabilă.

ARTICOLUL 42

Hotărâri ale Camerelor

Hotărârile Camerelor devin definitive conform dispoziţiilor articolului 44 paragraful 2.

ARTICOLUL 43

Retrimitere în faţa Marii Camere

1. Într-un termen de trei luni de la data hotărârii unei Camere, orice parte în cauză poate, în cazuri excepţionale, să solicite retrimiterea cauzei în faţa Marii Camere.

2. Un colegiu de cinci judecători ai Marii Camere acceptă cererea atunci când cauza ridică o problemă gravă privind interpretarea sau aplicarea Convenţiei sau a Protocoalelor sale, sau o altă problemă gravă cu caracter general.

3. În cazul în care colegiul acceptă cererea, Marea Cameră se pronunţă asupra cauzei printr-o hotărâre.

ARTICOLUL 44

Hotărâri definitive

1. Hotărârea Marii Camere este definitivă.
2. Hotărârea unei Camere devine definitivă :
   a. când părţile declară că ele nu vor solicita retrimiterea cauzei în faţa Marii Camere ; sau
   b. la trei luni de la data hotărârii, dacă retrimiterea cauzei în faţa Marii Camere nu a fost cerută ; sau
   c. când Colegiul Marii Camere respinge cererea de retrimitere formulată potrivit articolului 43.
3. Hotărârea definitivă se publică.

ARTICOLUL 45

Motivarea hotărârilor şi deciziilor

1. Hotărârile şi deciziile care declară cererile admisibile sau inadmisibile sunt motivate.

2. Dacă hotărârea nu exprimă în totalitate sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să adauge acesteia expunerea opiniei sale separate.

ARTICOLUL 46

Forţa obligatorie şi executarea hotărârilor

1. Înaltele Părţi Contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curţii în litigiile în care ele sunt părţi.

2. Hotărârea definitivă a Curţii este transmisă Comitetului de Miniştri care supraveghează executarea ei.

3. În cazul în care Comitetul de Miniştri consideră că interpretarea unei hotărâri definitive cauzează dificultăţi de supraveghere a executării hotărârii, el poate sesiza Curtea să se pronunţe asupra acestei probleme de interpretare. Decizia de a sesiza Curtea este luată prin vot cu o majoritate de două treimi a reprezentanţilor cu drept de a participa la lucrările Comitetului de Miniştri.

4. În cazul în care Comitetul de Miniştri consideră că o Înalta Parte Contractantă refuză să se conformeze unei hotărâri definitive într-o cauză în care aceasta este parte, şi după ce va fi pus în întârziere Înalta Parte Contractantă printr-o decizie luată prin vot cu o majoritate de două treimi a reprezentanţilor cu drept de a participa la lucrările Comitetului de Miniştri, el poate sesiza Curtea asupra problemei respectării de Înalta Parte Contractantă respectivă a obligaţiilor ei ce decurg din paragraful 1.

5. În cazul în care Curtea constată o încălcare a dispoziţiilor paragrafului 1, ea retrimite cauza Comitetului de Miniştri pentru ca acesta să examineze măsurile ce se impun. În cazul în care Curtea constată că nu a avut loc încălcare a dispoziţiilor paragrafului 1, ea retrimite cauza Comitelului de Miniştri, care decide să închidă supravegherea executării.

ARTICOLUL 47

Avizele consultative

1. La cererea Comitetului de Miniştri, Curtea poate să dea avize consultative asupra problemelor juridice privind interpretarea Convenţiei şi a Protocoalelor sale.

2. Aceste avize nu se pot referi la probleme privind conţinutul sau întinderea drepturilor şi a libertăţilor definite în titlul I al Convenţiei şi în Protocoalele sale, nici asupra altor probleme de care Curtea sau Comitetul de Miniştri ar putea să ia cunoştinţă ca urmare a introducerii unui recurs prevăzut în Convenţie.

3. Decizia Comitetului de Miniştri de a cere un aviz Curţii este luată prin votul majorităţii reprezentanţilor cu drept de a participa la lucrările Comitetului de Miniştri.

ARTICOLUL 48

Competenţa consultativă a Curţii

Curtea decide dacă cererea de aviz consultativ prezentată de Comitetul de Miniştri este de competenţa sa, aşa cum aceasta este definită de articolul 47.

ARTICOLUL 49

Motivarea avizelor consultative

1. Avizul Curţii este motivat.

2. Dacă avizul nu exprimă în totalitate sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să alăture acestuia expunerea opiniei sale separate.

3. Avizul Curţii este transmis Comitetului de Miniştri.

ARTICOLUL 50

Cheltuielile de funcţionare a Curţii

Cheltuielile de funcţionare a Curţii sunt în sarcina Consiliului Europei.

ARTICOLUL 51

Privilegii şi imunităţi ale judecătorilor

Judecătorii beneficiază, pe durata exercitării funcţiilor lor, de privilegiile şi imunităţile prevăzute de articolul 40 din Statutul Consiliului Europei şi de acordurile încheiate în virtutea acestui articol.

TITLUL III
DISPOZIŢII DIVERSE

ARTICOLUL 52

Anchetele Secretarului General

Orice Înaltă Parte Contractantă va furniza, la solicitarea Secretarului General al Consiliului Europei, explicaţiile cerute asupra modului în care dreptul său intern asigură aplicarea efectivă a tuturor dispoziţiilor acestei convenţii.

ARTICOLUL 53

Apărarea drepturilor omului recunoscute

Nicio dispoziţie din prezenta Convenţie nu va fi interpretată ca limitând sau aducând atingere drepturilor omului şi libertăţilor fundamentale care ar putea fi recunoscute conform legilor oricărei părţi contractante sau oricărei alte convenţii la care această parte contractantă este parte.

ARTICOLUL 54

Competenţele Comitetului de Miniştri

Nicio dispoziţie a prezentei Convenţii nu aduce atingere competenţelor conferite Comitetului de Miniştri prin statutul Consiliului Europei.

ARTICOLUL 55

Excluderea altor moduri de soluţionare a litigiilor

Cu excepţia unor acorduri speciale, Înaltele Părţi Contractante renunţă să se prevaleze de tratate, convenţii sau declaraţii în vigoare încheiate între ele în scopul de a supune, pe calea unei cereri, un diferend apărut din interpretarea sau aplicarea prezentei Convenţii, unui alt mod de reglementare decât cele prevăzute în susnumita Convenţie.

ARTICOLUL 56

Aplicarea teritorială

1. Orice stat, în momentul ratificării sau în orice alt moment ulterior, poate să declare, prin notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei, că prezenta Convenţie se va aplica, sub rezerva paragrafului 4 al prezentului articol, unuia sau tuturor teritoriilor ale căror relaţii internaţionale el le asigură.

2. Convenţia se va aplica teritoriului sau teritoriilor desemnate în notificare începând cu a 30-a zi de la data la care Secretarul General al Consiliului Europei va fi primit această notificare.

3. În respectivele teritorii, dispoziţiile prezentei Convenţii vor fi aplicate ţinând seama de necesităţile locale.

4. Orice stat care a făcut o declaraţie conform primului paragraf din acest articol poate să declare, în orice moment ulterior, referitor la unul sau mai multe teritorii vizate în această declaraţie, că acceptă competenţa Curţii pentru a lua cunoştinţă de cererile persoanelor fizice, ale organizaţiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform articolului 34 din convenţie.

ARTICOLUL 57

Rezervele

1. Oricare stat, în momentul semnării prezentei Convenţii sau al depunerii instrumentului său de ratificare, poate să formuleze o rezervă în legătură cu o dispoziţie anume a Convenţiei, în măsura în care o lege atunci în vigoare pe teritoriul său nu este conformă cu această dispoziţie. Rezervele cu caracter general nu sunt autorizate în termenii prezentului articol.

2. Orice rezervă emisă conform prezentului articol necesită o scurtă expunere privind legea în cauză.

ARTICOLUL 58

Denunţarea

1. O Înalta Parte Contractantă nu poate denunţa prezenta Convenţie decât după expirarea unui termen de cinci ani de la data intrării în vigoare a Convenţiei în ceea ce o priveşte şi prin intermediul unui preaviz de şase luni, dat printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei, care informează despre aceasta celelalte părţi contractante.

2. Această denunţare nu poate avea ca efect să dezlege Înalta Parte Contractantă interesată de obligaţiile conţinute în prezenta Convenţie în ceea ce priveşte orice fapt care, putând constitui o încălcare a acestor obligaţii, ar fi fost comis de ea anterior datei la care denunţarea are efect.

3. Sub aceeaşi rezervă ar înceta de a mai fi parte la prezenta Convenţie orice parte contractantă care ar înceta de a mai fi membru al Consiliului Europei.

4. Convenţia poate fi denunţată conform dispoziţiilor paragrafelor precedente în ceea ce priveşte orice teritoriu pentru care ea a fost declarată aplicabilă potrivit articolului 56.

ARTICOLUL 59

Semnarea şi ratificarea

1. Prezenta Convenţie este deschisă spre semnare membrilor Consiliului Europei. Ea va fi ratificată. Ratificările vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

2. Uniunea europeană poate adera la prezenta Convenţie.

3. Prezenta Convenţie va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare.

4. Pentru orice semnatar care o va ratifica ulterior, Convenţia va intra în vigoare din momentul depunerii instrumentului de ratificare.

5. Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor membrilor Consiliului Europei intrarea în vigoare a Convenţiei, numele Înaltelor Părţi Contractante care au ratificat-o, precum şi depunerea oricărui instrument de ratificare intervenită ulterior.

Încheiată la Roma, la 4 noiembrie 1950, în franceză şi în engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copie certificată tuturor semnatarilor.

Protocolul adiţional

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale

Paris, 20.III.1952

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Hotărâte să ia măsuri care să asigure garantarea colectivă a drepturilor şi libertăţilor, altele decât cele care sunt deja înscrise în Titlul I al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia").

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Protecţia proprietăţii

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional.

Dispoziţiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuţii, sau a amenzilor.

ARTICOLUL 2

Dreptul la instruire

Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire. Statul, în exercitarea funcţiilor pe care şi le va asuma în domeniul educaţiei şi învăţământului, va respecta dreptul părinţilor de a asigura această educaţie şi acest învăţământ conform convingerilor lor religioase şi filozofice.

ARTICOLUL 3

Dreptul la alegeri libere

Înaltele Părţi Contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condiţii care să asigure libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ.

ARTICOLUL 4

Aplicarea teritorială

Orice Înalta Parte Contractantă, în momentul semnării ori al ratificării prezentului Protocol sau în orice alt moment ulterior, poate să comunice Secretarului General al Consiliului Europei o declaraţie precizând măsura în care aceasta se angajează ca dispoziţiile prezentului Protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declaraţia respectivă şi ale căror relaţii internaţionale aceasta le asigură.

Orice Înalta Parte Contractantă care a comunicat o declaraţie în virtutea paragrafului precedent poate, după un anumit interval de timp, să comunice o nouă declaraţie care să modifice termenii oricărei declaraţii anterioare sau care să pună capăt aplicării dispoziţiilor prezentului Protocol cu privire la un anumit teritoriu.

O declaraţie făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu articolul 56 paragrafului 1 al Convenţiei.

ARTICOLUL 5

Raportarea la Convenţie

Înaltele Părţi Contractante vor considera articolele 1, 2, 3 şi 4 din acest Protocol ca articole adiţionale la Convenţie şi toate dispoziţiile Convenţiei se vor aplica în consecinţă.

ARTICOLUL 6

Semnarea şi ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului Europei, semnatari ai Convenţiei ; el va fi ratificat o dată cu Convenţia sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a zece instrumente de ratificare. Pentru orice semnatar care îl va ratifica ulterior, Protocolul va intra în vigoare o dată cu depunerea instrumentului de ratificare.

Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei, care va notifica tuturor membrilor numele celor care au ratificat Protocolul.

Încheiat la Paris la 20 martie 1952, în franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copie certificată fiecăruia dintre guvernele semnatare.

Protocolul nr. 4

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, recunoscând anumite drepturi şi libertăţi, altele decât cele care figurează deja în Convenţie şi în primul Protocol adiţional la Convenţie

Strasbourg, 16.IX.1963

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

Hotărâte să ia măsuri de natură să asigure garantarea colectivă a drepturilor şi libertăţilor, altele decât cele care sunt deja înscrise în Titlul I al Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia") şi în articolele 1-3 din primul Protocol adiţional la Convenţie, semnat la Paris la 20 martie 1952,

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Interzicerea privării de libertate pentru datorii

Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligaţie contractuală.

ARTICOLUL 2

Libertatea de circulaţie

1. Oricine se găseşte în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber şi să-şi aleagă în mod liber reşedinţa sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice ţară, inclusiv pe a sa.

3. Exercitarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, siguranţa publică, menţinerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecţia sănătăţii sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor şi libertăţilor altora.

4. În anumite zone determinate drepturile recunoscute în paragraful 1 pot face obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

ARTICOLUL 3

Interzicerea expulzării propriilor cetăţeni

1. Nimeni nu poate fi expulzat, printr-o măsură individuală sau colectivă, de pe teritoriul statului al cărui cetăţan este.

2. Nimeni nu poate fi privat de dreptul de a intra pe teritoriul statului al cărui cetăţean este.

ARTICOLUL 4

Interzicerea expulzărilor colective de străini

Expulzările colective de străini sunt interzise.

ARTICOLUL 5

Aplicarea teritorială

1. Oricare Înaltă Parte Contractantă poate, în momentul semnării ori al ratificării prezentului Protocol sau în orice moment ulterior, să comunice Secretarului General al Consiliului Europei o declarație precizând măsura în care ea se angajează ca dispozițiile prezentului Protocol să se aplice anumitor teritorii care sunt desemnate în declarația respectivă și ale căror relații internaționale ea le asigură.

2. Orice Înaltă Parte Contractantă care a comunicat o declarație în virtutea paragrafului precedent poate, periodic, să comunice o nouă declarație prin care să modifice termenii oricărei declarații anterioare sau prin care să pună capăt aplicării dispozițiilor prezentului Protocol cu privire la un anumit teritoriu.

3. O declarație făcută potrivit prezentului articol va fi considerată ca făcută în conformitate cu articolul 56 paragraful 1 al Convenției.

4. Teritoriul oricărui stat la care se aplică prezentul Protocol, în virtutea ratificării sau acceptării sale de către respectivul stat, și fiecare dintre teritoriile la care se aplică Protocolul în virtutea unei declarații subscrise de respectivul stat conform prezentului articol, vor fi considerate ca teritorii distincte în sensul referirilor la teritoriul unui stat făcute la articolele 2 și 3.

5. Orice stat care a făcut o declarație potrivit paragrafelor 1 sau 2 ale prezentului articol poate să declare, în orice moment ulterior, referitor la unul sau mai multe teritorii vizate în această declarație, că acceptă competența Curții de a primi cererile persoanelor fizice, ale organizațiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform articolului 34 din Convenție, privitor la articolele 1-4 din prezentul Protocol sau la unele dintre acestea.

ARTICOLUL 6

Raportarea la Convenție

Înaltele Părți Contractante vor considera articolele 1-5 ale acestui Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se vor aplica în consecință.

ARTICOLUL 7

Semnarea și ratificarea

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare membrilor Consiliului Europei, semnatari ai Convenției ; el va fi ratificat odată cu Convenția sau după ratificarea acesteia. El va intra în vigoare după depunerea a cinci instrumente de ratificare. Pentru oricare semnatar care îl va ratifica ulterior, Protocolul va intra în vigoare odată cu depunerea instrumentului de ratificare.

2. Instrumentele de ratificare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei care va notifica tuturor Membrilor numele celor care au ratificat Protocolul.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest sens, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 16 septembrie 1963, în limbile franceză și engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele semnatare.

Protocolul nr. 6

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, privind abolirea pedepsei cu moartea

Strasbourg, 28.IV.1983

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol la Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia"),

Considerând că progresele intervenite în mai multe State membre ale Consilului Europei exprimă o tendinţă generală în favoarea abolirii pedepsei cu moartea,

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Abolirea pedepsei cu moartea

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă şi nici executat.

ARTICOLUL 2

Pedeapsa cu moartea în timp de război

Un stat poate să prevadă în legislaţia sa pedeapsa cu moartea pentru acte săvârşite în timp de război sau de pericol iminent de război ; o asemenea pedeapsă nu va fi aplicată decât în cazurile prevăzute de această legislaţie şi conform dispoziţiilor sale. Statul respectiv va comunica Secretarului General al Consiliului Europei dispoziţiile aferente legislaţiei în cauză.

ARTICOLUL 3

Interzicerea derogărilor

Nicio derogare de la dispoziţiile prezentului Protocol pe temeiul articolului 15 din Convenţie nu este îngăduită.

ARTICOLUL 4

Interzicerea rezervelor

Nicio rezervă la dispoziţiile prezentului Protocol pe temeiul articolului 57 din Convenţie nu este admisă.

ARTICOLUL 5

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice stat poate, în oricare moment ulterior, printr-o declaraţie adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declaraţie. Protocolul va intra în vigoare cu privire la acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează datei primirii declaraţiei de către Secretarul General.

3. Orice declaraţie făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă, în ceea ce priveşte orice teritoriu desemnat în această declaraţie, prin notificare adresată Secretarului General. Retragerea va produce efecte din prima zi a lunii care urmează datei primirii notificării de către Secretarul General.

ARTICOLUL 6

Raportarea la Convenție

Statele Părți consideră articolele 1-5 ale prezentului Protocol ca articole adiționale la Convenție și toate dispozițiile Convenției se aplică în consecință.

ARTICOLUL 7

Semnarea și ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei, semnatare ale Convenției. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu va putea să ratifice, să accepte sau să aprobe prezentul Protocol fără ca, simultan sau anterior, să fi ratificat Convenția. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 8

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei la care cinci state membre ale Consiliului Europei își vor fi exprimat consimțământul de a fi legate prin Protocol, conform dispozițiilor articolului 7.

2. Pentru orice stat membru care își va exprima ulterior consimțământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează datei depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

ARTICOLUL 9

Funcțiile depozitarului

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului :

a. orice semnare ;

b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare ;

c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol, conform articolelor 5 și 8 ;

d. orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnații, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 28 aprilie 1983, în franceză și în engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre Statele membre ale Consiliului Europei.

Protocolul nr. 7

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale

Strasbourg, 22.XI.1984

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol,

Hotărâte să ia noi măsuri de natură să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi şi libertăţi prin Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia"),

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Garanţiile procedurale în cazul expulzărilor de străini

1. Un străin care îşi are reşedinţa în mod legal pe teritoriul unui stat nu poate fi expulzat decât în temeiul executării unei hotărâri luate conform legii, iar el trebuie să poată :

   a. să prezinte motivele care pledează împotriva expulzării sale ;

   b. să ceară examinarea cazului său ; şi

   c. să ceară să fie reprezentat în acest scop în faţa autorităţilor competente sau a uneia ori a mai multor persoane desemnate de către această autoritate.

2. Un străin poate fi expulzat înainte de exercitarea drepturilor enumerate la paragraful 1 lit. (a), (b) şi (c) al acestui articol, atunci

când expulzarea este necesară în interesul ordinii publice sau se întemeiază pe motive de securitate naţională.

ARTICOLUL 2

Dreptul la două grade de jurisdicţie în materie penală

1. Orice persoană declarată vinovată de o infracţiune de către un tribunal are dreptul să ceară examinarea declaraţiei de vinovăţie sau a condamnării de către o jurisdicţie superioară. Exercitarea acestui drept, inclusiv motivele pentru care acesta poate fi exercitat, sunt reglementate de lege.

2. Acest drept poate face obiectul unor excepţii în cazul infracţiunilor minore, definite prin lege, sau când cel interesat a fost judecat în primă instanţă de către cea mai înaltă jurisdicţie ori a fost declarat vinovat şi condamnat ca urmare a unui recurs împotriva achitării sale.

ARTICOLUL 3

Dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară

Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată graţierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedeşte că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepţia cazului în care se dovedeşte că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte.

ARTICOLUL 4

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

1. Nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicţiile aceluiaşi stat pentru săvârşirea infracţiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii şi procedurii penale ale acestui stat.

2. Dispoziţiile paragrafului precedent nu împiedică redeschiderea procesului, conform legii şi procedurii penale a statului respectiv, dacă fapte noi sau recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunţată.

3. Nicio derogare de la prezentul articol nu este îngăduită în temeiul articolului 15 din Convenţie.

ARTICOLUL 5

Egalitatea între soţi

Soţii beneficiază de egalitate în drepturi şi în responsabilităţi cu caracter civil, între ei şi în relaţiile cu copiii lor referitor la căsătorie, pe durata căsătoriei şi în momentul desfacerii acesteia. Prezentul articol nu împiedică Statele să ia măsurile necesare în interesul copiilor.

ARTICOLUL 6

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare sau de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol, precizând măsura în care el se angajează ca dispoziţiile prezentului Protocol să se aplice acestui sau acestor teritorii.

2. Orice stat poate, în oricare moment ulterior, printr-o declaraţie adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declaraţie. Protocolul va intra în vigoare pentru acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data primirii declaraţiei de către Secretarul General.

3. Orice declaraţie făcută în virtutea celor două paragrafe precedente va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce priveşte orice teritoriu desemnat în această declaraţie, prin notificare adresată

Secretarului General. Retragerea sau modificarea va produce efecte în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

4. O declaraţie potrivit prezentului articol va fi considerată ca fiind în conformitate cu articolul 56 paragraful 1 al Convenţiei.

5. Teritoriul oricărui stat cu privire la care prezentul Protocol se aplică, în virtutea ratificării, a acceptării sau a aprobării sale de către Statul respectiv; precum şi fiecare dintre teritoriile cu privire la care Protocolul se aplică în baza unei declaraţii făcute de respectivul stat, conform prezentului articol, pot fi considerate ca teritorii distincte în cazul referirii la teritoriul unui Stat făcute la art. 1.

6. Orice stat care a făcut o declaraţie potrivit paragrafelor 1 sau 2 ale prezentului articol poate să declare, în orice moment ulterior, referitor la unul sau la mai multe teritorii vizate în această declaraţie, că acceptă competenţa Curţii pentru a primi cererile persoanelor fizice, ale organizaţiilor neguvernamentale sau ale grupurilor de persoane particulare, conform articolului 34 din Convenţie, privitor la articolele 1-5 din prezentul Protocol.

ARTICOLUL 7

Raportarea la Convenţie

Statele părţi consideră articolele 1-6 ale prezentului Protocol ca articole adiţionale la Convenţie şi toate dispoziţiile Convenţiei se aplică în consecinţă.

ARTICOLUL 8

Semnarea şi ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare Statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenţia. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul Protocol fără să fi

ratificat simultan sau anterior Convenţia. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 9

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data la care şapte state membre ale Consiliului Europei îşi vor fi exprimat consimţământul de a fi legate prin Protocol conform articolului 8.

2. Pentru orice stat membru care îşi va exprima ulterior consimţământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

ARTICOLUL 10

Funcţiile depozitarului

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica tuturor statelor membre ale Consiliului Europei:

a. orice semnare ;

b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau aprobare ;

c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol conform articolelor 6 şi 9 ;

d. orice alt act, notificare sau declaraţie în legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnaţii, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg la 22 noiembrie 1984, în limbile franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

Protocolul nr. 12

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale

Roma, 4.XI.2000

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol,

Luând în considerare principiul fundamental în virtutea căruia toate persoanele sunt egale în faţa legii şi au dreptul la o protecţie egală din partea legii ,

Hotărâte să ia noi măsuri pentru promovarea egalităţii tuturor persoanelor din garantarea colectivă a unei interziceri generale a discriminării, prin intermediul Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia") ,

Reafirmând că principiul nediscriminării nu împiedică statele părţi să ia măsuri pentru promovarea unei egalităţi depline şi efective, cu condiţia existenţei unei justificări obiective şi rezonabile a acestor măsuri ,

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Interzicerea generală a discriminării

1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine naţională sau socială, apartenenţa la o minoritate naţională, avere, naştere sau oricare altă situaţie.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menţionate în paragraful 1.

ARTICOLUL 2

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, la data semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să indice teritoriul sau teritoriile cărora li se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice stat poate, la orice dată ulterioară, printr-o declaraţie adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol asupra oricărui alt teritoriu indicat în declaraţie. Protocolul va intra în vigoare, în ceea ce priveşte acest teritoriu, în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii declaraţiei de către Secretarul General.

3. Orice declaraţie făcută în temeiul celor două paragrafe precedente poate fi retrasă sau modificată, în ceea ce priveşte orice teritoriu indicat în declaraţie, printr-o notificare adresată Secretarului General. Retragerea sau modificarea va produce efecte în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii acestei notificări de către Secretarul General.

4. O declaraţie făcută conform prezentului articol va fi considerată ca făcută conform articolului 56 paragraful 1 al Convenţiei.

5. Orice stat care a făcut o declaraţie conform paragrafelor 1 sau 2 ale prezentului articol poate să declare, în orice moment ulterior, referitor la unul sau mai multe dintre teritoriile vizate în declaraţie că acceptă competenţa Curţii de a primi cererile persoanelor fizice, organizaţiilor neguvernamentale sau grupurilor de particulari, în conformitate cu articolului 34 al Convenţiei, referitoare la articolul 1 din prezentul Protocol.

ARTICOLUL 3

Raportarea la Convenţie

Statele Părţi consideră articolele 1 şi 2 ale prezentului Protocol ca articole adiţionale la Convenţie şi toate dispoziţiile Convenţiei vor fi aplicate în mod corespunzător.

ARTICOLUL 4

Semnarea şi ratificarea

Prezentul Protocol va fi deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei care au semnat Convenţia. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu poate ratifica, accepta sau aproba prezentul Protocol fără a ratifica în prealabil sau simultan Convenţia. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 5

Intrarea în vigoare

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data la care zece state membre ale Consiliului Europei îşi vor fi exprimat consimţământul de a fi legate prin prezentul Protocol, conform articolului 4.

2. Pentru orice stat membru care îşi va exprima ulterior consimţământul de a fi legat prin prezentul Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data depunerii intrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare.

ARTICOLUL 6

Funcţiile depozitarului

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului :

a. orice semnare ;
b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare ;
c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol, conform articolelor 2 şi 5 ;
d. orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul Protocol.

Încheiat la Roma la 4 noiembrie 2000, în limbile franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

Protocolul nr. 13

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanţele

Vilnius, 3.V.2002

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentului Protocol,

Convinse că dreptul fiecăruia la viaţă reprezintă o valoare fundamentală într-o societate democratică şi că abolirea pedepsei cu moartea este esenţială pentru apărarea acestui drept şi pentru deplina recunoaştere a demnităţii înnăscute a tuturor fiinţelor umane ,

Dorind să consolideze apărarea dreptului la viaţă garantat de către Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia"),

Considerând că Protocolul 6 la Convenţia privind abolirea pedepsei cu moartea, semnat la Strasbourg la 28 aprilie 1983, nu exclude pedeapsa cu moartea referitoare la actele comise în timp de război sau de pericol iminent de război, fiind hotărâte să acţioneze în cele din urmă pentru abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanţele ,

Au convenit asupra celor ce urmează :

ARTICOLUL 1

Abolirea pedepsei cu moartea

Pedeapsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă şi nici executat.

ARTICOLUL 2

Interzicerea derogărilor

Nicio derogare de la dispoziţiile prezentului Protocol în temeiul articolului 15 din Convenţie nu este îngăduită.

ARTICOLUL 3

Interzicerea rezervelor

Nicio rezervă la dispoziţiile prezentului Protocol în temeiul articolului 57 din Convenţie nu este admisă.

ARTICOLUL 4

Aplicarea teritorială

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului său de ratificare, de acceptare ori de aprobare, să desemneze teritoriul sau teritoriile cu privire la care se va aplica prezentul Protocol.

2. Orice stat poate, în orice moment ulterior, printr-o declaraţie adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentului Protocol la oricare alt teritoriu desemnat în declaraţie. Protocolul va intra în vigoare cu privire la acest teritoriu în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data primirii declaraţiei de către Secretarul General.

3. Orice declaraţie făcută în virtutea celor două paragrafe precedente, va putea fi retrasă sau modificată, în ceea ce priveşte orice teritoriu desemnat în această declaraţie, prin notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei. Retragerea sau modificarea va produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

ARTICOLUL 5

Raportarea la Convenţie

Statele părţi consideră articolele 1-4 din prezentul Protocol ca articole adiţionale la Convenţie şi toate dispoziţiile Convenţiei se aplică în consecinţă.

ARTICOLUL 6

Semnarea şi ratificarea

Prezentul Protocol este deschis spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, semnatare ale Convenţiei. El va fi supus ratificării, acceptării sau aprobării. Un stat membru al Consiliului Europei nu va putea să ratifice, să accepte sau să aprobe prezentul Protocol fără ca, simultan sau anterior, să fi ratificat Convenţia. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 7

Intrarea în vigoare

1. Prezentul protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data la care zece state membre ale Consiliului Europei îşi vor fi exprimat consimţământul de a fi legate prin protocol, conform dispoziţiilor articolului 6.

2. Pentru orice stat membru care îşi va exprima ulterior consimţământul de a fi legat prin Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, de acceptare sau de aprobare.

ARTICOLUL 8

Funcţiile depozitarului

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului :

a. orice semnare ;
b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare ;
c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului protocol, conform articolele 4 şi 7 ;
d. orice alt act, notificare sau comunicare având o legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnaţii, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Vilnius la 3 mai 2002, în limbile franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar, care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei.

Protocolul nr. 16

la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale

Strasbourg, 2.X.2013

Statele membre ale Consiliului Europei şi celelalte Înalte Părţi Contractante la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „Convenţia"), semnatare ale prezentului Protocol,

Având în vedere dispoziţiile Convenţiei, în special articolul 19 privind înfiinţarea Curţii Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea");

Considerând că extinderea competenţei Curţii de a emite avize consultative va mări interacţiunea dintre Curte şi autorităţile naţionale şi astfel va consolida punerea în aplicare a Convenţiei, în conformitate cu principiul subsidiarităţii;

Luând în considerare Avizul nr. 285 (2013) adoptat de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei la 28 iunie 2013 ;

Au convenit asupra celor ce urmează:

ARTICOLUL 1

1. Instanţele supreme din Înaltele Părţi Contractante, astfel desemnate în conformitate cu articolul 10, pot adresa Curţii cereri de aviz consultativ privind chestiuni de principiu referitoare la interpretarea sau aplicarea drepturilor şi libertăţilor definite în Convenţie sau în protocoalele la aceasta.

2. Instanţa care formulează cererea poate solicita un aviz consultativ doar în cadrul unei cauze pendinte în faţa acesteia.

3. Instanţa care formulează cererea trebuie să-şi motiveze solicitarea şi să prezinte aspectele pertinente pentru contextul juridic şi de fapt ale cauzei pendinte.

ARTICOLUL 2

1. Un colegiu de 5 judecători ai Marii Camere se pronunţă asupra admiterii cererii de aviz consultativ ţinând seama de articolul 1. Respingerea cererii de către colegiu se motivează.

2. În cazul în care colegiul admite cererea, Marea Cameră emite un aviz consultativ.

3. Colegiul şi Marea Cameră, menţionate la paragrafele precedente, îl includ ex officio pe judecătorul ales să reprezinte Înalta Parte Contractantă căreia îi aparţine instanţa care a formulat cererea. În cazul în care acest judecător lipseşte sau este indisponibil, va participa în calitate de judecător o persoană aleasă de Preşedintele Curţii de pe o listă prezentată în prealabil de către Înalta Parte Contractantă.

ARTICOLUL 3

Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei şi Înalta Parte Contractantă căreia îi aparţine instanţa care a formulat cererea au dreptul de a prezenta observaţii scrise şi de a lua parte la audieri. În interesul bunei administrări a justiţiei, Preşedintele Curţii poate invita orice altă Înaltă Parte Contractantă sau orice persoană interesată să prezinte de asemenea observaţii scrise sau să ia parte la audieri.

ARTICOLUL 4

1. Avizele consultative trebuie motivate.

2. Dacă avizul consultativ nu exprimă în tot sau în parte opinia unanimă a judecătorilor, oricare judecător are dreptul să exprime alăturat o opinie separată.

3. Avizele consultative se transmit instanţei care a formulat cererea şi Înaltei Părţi Contractante căreia îi aparţine instanţa respectivă.

4. Avizele consultative se publică.

ARTICOLUL 5

Avizele consultative nu au caracter obligatoriu.

ARTICOLUL 6

Înaltele Părţi Contractante consideră articolele 1-5 ale prezentului Protocol ca articole adiţionale la Convenţie şi toate dispoziţiile Convenţiei se aplică în consecinţă.

ARTICOLUL 7

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare de către Înaltele Părţi Contractante la Convenţie, care îşi pot exprima consimţământul de a fi parte la acesta prin:

a. semnare fără rezerva ratificării, acceptării sau aprobării; sau

b. semnare sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, urmată de ratificare, acceptare sau aprobare.

2. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare se depun la Secretarul General al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 8

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de 3 luni de la data la care 10 Înalte Părţi Contractante la Convenţie îşi vor fi exprimat consimţământul de a fi parte la Protocol în conformitate cu dispoziţiile articolului 7.

2. Pentru orice Înaltă Parte Contractantă la Convenţie care îşi va exprima ulterior consimţământul de a fi parte la prezentul Protocol, acesta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de 3 luni de la data exprimării consimţământului de a fi parte la Protocol în conformitate cu dispoziţiile articolului 7.

ARTICOLUL 9

Nicio rezervă la dispoziţiile prezentului Protocol nu poate fi formulată în temeiul articolului 57 din Convenţie.

ARTICOLUL 10

Fiecare Înaltă Parte Contractantă la Convenţie precizează în momentul semnării sau depunerii intrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare, printr-o declaraţie adresată Secretarului General al Consiliului Europei, instanţele pe care le desemnează în sensul articolului 1 paragraful 1 din prezentul Protocol. Declaraţia poate fi modificată în orice moment în acelaşi mod.

ARTICOLUL 11

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei şi celorlalte Înalte Părţi Contractante la Convenţie:

a. orice semnare ;
b. depunerea oricărui instrument de ratificare, de acceptare sau aprobare ;
c. orice dată de intrare în vigoare a prezentului Protocol, conform articolului 8 ;
d. orice declaraţie formulată în temeiul articolului 10 ; şi
e. orice alt act, notificare sau comunicare în legătură cu prezentul Protocol.

În considerarea celor de mai sus, subsemnaţii, având depline puteri în acest scop, au semnat prezentul Protocol.

Încheiat la Strasbourg, la 2 octombrie 2013, în limbile franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei şi celorlalte Înalte Părţi Contractante la Convenţie.

Convenția europeană
a drepturilor omului

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France
www.echr.coe.int

Design: © ECHR · Photo: © Shutterstock.

RON